

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/88/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200642
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200642.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa: M. F., bytom v M., O. XX, zastúpeného Centrom právnej pomoci so sídlom Nám. slobody 12, Bratislava 15, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2013, č. k. 1Sd/59/2012-47, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2013, č. k. 1Sd/59/2012-47, **p o t v r d z u j e**.
Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 25. apríla 2013, č. k. 1Sd/59/2012-47, podľa § 250j ods. 2 písm. a) O. s. p. v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 a § 250q ods. 2 O. s. p. zrušil rozhodnutie z 30. júla 2012 číslo XXX XXX XXXX X a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Uvedeným rozhodnutím odporkyňa podľa § 70 ods. 1 a § 293ax zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 3. februára 2011 o priznanie invalidného dôchodku počnúc od 3. februára 2011 z dôvodu, že hoci splnil zdravotnú podmienku vzniku invalidity, pred vznikom invalidity, t. j. pred 1. februárom 2011 nezískal potrebných 8 rokov dôchodkového poistenia, ale len 5 rokov 351 dní, čím nesplnil podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok (§ 72 ods.1 písm. e/ zákona o sociálnom poistení).

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal posudkami posudkových lekárov za preukázané, že navrhovateľ je podľa § 293ax ods.2 zákona o sociálnom poistení invalidný od 1. februára 2011. Odporkyňa preskúmaným rozhodnutím nezapočítanie obdobia od 5. februára 1993 do 30. júna 1995, v ktorom bol zúčastnený na dôchodkovom zabezpečení ako samostatne zárobkovo činná osoba odôvodnila tým, že neuhradil poistné za celé uvedené obdobie, ale len za rok 1993. Dôvodila tým, že poistné za obdobie od 1. januára 1994 do 30. júna 1995 neuhradil, hoci mu uvedená pohľadávka odporkyne bola predpísaná rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky v Humennom zo 4. novembra

1996 č. 200-236-6023/96 v sume 315,87 € za obdobie od 1. januára 1994 do 31. decembra 1994 a rozhodnutím z 5. novembra 1998 č. 200-1829-4105/98-SŽSO v sume 157,73 € za obdobie od 1. januára 1995 do 30. júna 1995. Pohľadávka odporkyne na poistnom nebola uhradená navrhovateľom a bola zmluvou o postúpení pohľadávok z 18. augusta 2008 postúpená tretej osobe, a to spoločnosti RAVIL, s.r.o. Krajský súd vyslovil názor, že ak odporkyňa na základe rozhodnutí pobočky vymáhala dlžné poistné v exekučnom konaní, nemohla bez toho, aby navrhla zastavenie exekúcie, postúpiť pohľadávku tretej osobe; navrhovateľ plnil exekútorovi a preto objektívne považoval pohľadávku odporkyne na dlžnom poistnom za uhradenú. Mal za preukázané, že exekútor postúpil dlžnú sumu Sociálnej poisťovni, ktorá ju následne previedla na účet spoločnosti RAVIL, s.r.o. Krajský súd poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplyva, že by postúpenie pohľadávky malo za následok zánik možnosti poistenca zaplatiť celú sumu dlžného poistného, a nemožnosť započítania obdobia, za ktoré bolo poistné zaplatené, pre nárok na dôchodok.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala odvolanie odporkyňa a žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a preskúmané rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Namietala, že postúpením pohľadávky na poistnom tretej osobe zanikol navrhovateľovi záväzok zaplatiť odporkyni dlžné poistné a zároveň zaniklo oprávnenie odporkyne nakladať s postúpenou pohľadávkou. Namietala, že žiadny právny predpis neumožňuje hodnotiť dobu poistenia z dôvodu, že pohľadávka bola postúpená tretej osobe a ani odplatu za postúpenú pohľadávku nemožno považovať za splnenie záväzku, ktorým je zaplatenie poistného. Plnením voči súkromnej osobe nemôže mať taký účinok ako plnenie Sociálnej poisťovni. Odporkyňa nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu, že tento postup nemá oporu v zákone, pretože dôsledne postupovala v súlade s príslušnými právnymi predpismi, predovšetkým v súlade s § 149 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z.

Navrhovateľ žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Podľa § 255 ods.1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

Podľa § 8 ods.4 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov účasť na dôchodkovom zabezpečení samostatne zárobkovo činnnej osoby sa hodnotí ako zamestnanie, ak za tieto obdobia bolo zaplatené poistné na dôchodkové zabezpečenie podľa osobitného predpisu. Ak toto poistné nebolo zaplatené do dňa, od ktorého sa priznáva dôchodok, hodnotia sa tieto obdobia ako zamestnanie až odo dňa zaplatenia poistného.

Podľa § 277 ods.1 zákona o sociálnom poistení ak povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové zabezpečenie, vznikla pred 1. januárom 2004 a táto povinnosť nebola do 31. decembra 2003 splnená, pri ich platení a vymáhaní sa po 31. decembri 2003 postupuje podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou z 3. februára 2011 požiadal odporkyňu o priznanie invalidného dôchodku od 1. februára 2011 podľa § 293ax zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 449/2008 Z. z. Okrem započítania doby od 1. januára 1994 do 30. júna 1995 vzhľadom na dodatočné zaplatenie poistného sa domáhal aj započítania doby od 5. februára 1993 do 31. decembra 1993.

Navrhovateľ splnil medicínsku podmienku vzniku nároku na invalidný dôchodok 1. februára 2011, ku ktorému dňu vzhľadom na svoj vek podľa § 72 zákona o sociálnom poistení pre nárok na invalidný dôchodok je potrebné splniť podmienku 8 rokov dôchodkového poistenia.

Ako samostatne zárobkovo činná osoba (ďalej len „SZČO“) z požadovanej doby zaplatil už v minulosti poistné len za obdobie od 5. februára 1993 do 31. decembra 2003.

Keďže pohľadávku na poistnom predpísanú vyššie uvedenými rozhodnutiami pobočky Sociálnej poisťovne do roku 2008 neuhradil, odporkyňa zmluvou o postúpení pohľadávok z 18. augusta 2008

vyššie uvedené pohľadávky postúpila spoločnosti RAVIL, s.r.o.

Treba zdôrazniť, že vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činné osoby upravuje § 21 zákona o sociálnom poistení. Z jeho obsahu nevyplýva, že by nezaplatenie poistného malo za následok zánik poistenia a zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nemožno vyvodiť, že by odporkyňa mohla svojím jednostranným konaním spôsobiť zánik poistného vzťahu.

V dôsledku postúpenia pohľadávky Sociálnej poisťovne tretej osobe (RAVIL, s.r.o.) navrhovateľovi zanikla povinnosť navrhovateľa zaplatiť dlžné poistné Sociálnej poisťovni, pretože od prechodu práva nakladať s postúpenou pohľadávkou na tretiu osobu uvedená pohľadávka prestala byť pohľadávkou Sociálnej poisťovne (§ 149 ods.8, 9 a 10 zákona o sociálnom poistení). Zánik oprávnenia Sociálnej poisťovne nakladať s pohľadávkou odo dňa uhradenia odplaty za odstúpenie však neznamená, že by navrhovateľovi zaniklo poistenie za obdobie od 1. januára 1994 do 30. júna 1995.

Uhradenie odplaty za postúpenú pohľadávkou zo strany spoločnosti RAVIL, s.r.o. má, bez ohľadu na výšku tejto odplaty, za následok, že celé dlžné poistné za obdobie od 1. januára 1994 do 30. júna 1995 treba považovať za uhradené dňom zaplata úhrady za postúpenie pohľadávky. Dňom uvedenej úhrady je preto v súlade s § 255 ods.1 zákona o sociálnom poistení v spojení s § 8 ods.4 zákona o sociálnom zabezpečení potrebné započítať do obdobia dôchodkového poistenia tak dobu, za ktorú uvedená pohľadávka vznikla, teda dobu od 1. januára 1994 do 30. júna 1995, ako aj dobu samostatnej zárobkovej činnosti navrhovateľa od 6. februára 1993 do 31. decembra 1993, za ktorú poistné vyrovnal už v minulosti.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny, i keď z časti z iných dôvodov, potvrdil.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods.4 OSP) a jej úlohou bude rozhodnúť o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok znovu a započítať mu do obdobia dôchodkového poistenia dobu samostatnej zárobkovej činnosti od 6. februára 1993 do 30. júna 1995, v celom rozsahu

Úspešnému navrhovateľovi odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a nevyčísľil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.